

Els festivals no només ocupen la ciutat, també la produeixen

Publicat per [Interacció](#) [1] el 23/05/2018 - 12:40 | Última modificació: 25/06/2026 - 13:15

Aquest article proposa una lectura dels festivals culturals que va més enllà dels impactes econòmics, turístics o d'imatge habitualment associats a aquests esdeveniments. Les autores plantegen una pregunta diferent: com contribueixen els festivals a crear espai urbà? Per respondre-la analitzen el cas del Mercat de Música Viva de Vic (MMVV), un festival públic consolidat que se celebra des de finals dels anys vuitanta, a partir de les percepcions dels residents sobre els seus efectes en la vida quotidiana de la ciutat.

El punt de partida teòric és que l'espai urbà no és un simple escenari on passen coses, sinó una construcció social que es transforma a través de les relacions, les pràctiques i els significats que les persones hi projecten. Des d'aquesta perspectiva, els festivals no només utilitzen l'espai públic, sinó que contribueixen a redefinir-lo, reinterpretar-lo i dotar-lo de nous significats.

Les autores assenyalen que els festivals han esdevingut una peça central de les estratègies urbanes contemporànies. Les administracions públiques els utilitzen per generar activitat econòmica, reforçar la cohesió social, millorar la imatge urbana o impulsar processos de regeneració territorial. Tot i això, els seus efectes socials i territorials de llarg termini continuen sent poc coneguts i insuficientment estudiats.

L'estudi es basa en una enquesta a residents del centre de Vic realitzada després d'una edició del MMVV. Mitjançant una anàlisi factorial, les autores identifiquen tres grans dimensions en la percepció ciutadana del festival.

La primera és la més rellevant. El festival és percebut com un generador de cohesió social, orgull de pertinença i projecció exterior de la ciutat. Els residents consideren que facilita les relacions socials, amplia les oportunitats de trobada, reforça la identitat local i transmet una imatge positiva de Vic. El MMVV apareix així com un productor de capital social i com un mecanisme de construcció de noves narratives urbanes.

La segona dimensió agrupa els efectes econòmics i urbanístics. Els participants reconeixen que el festival incrementa l'activitat comercial, atrau visitants, genera oportunitats econòmiques i contribueix a justificar inversions en infraestructures i serveis. Ara bé, les autores observen que aquesta dimensió connecta sobretot amb la indústria musical i cultural i menys amb l'ecosistema cultural local de base.

La tercera dimensió recull les tensions i conflictes associats al festival. Els residents identifiquen molèsties vinculades al trànsit, el soroll, la brutícia o les alteracions de la vida quotidiana. També apareixen percepcions relacionades amb desigualtats en la distribució dels beneficis generats. Tot i això, aquests impactes negatius no arriben a generar un rebuig significatiu de l'esdeveniment.

Una aportació especialment interessant és la lectura política de l'espai públic. Les autores mostren que el MMVV no és l'únic actor que produeix significats sobre la ciutat. Al seu voltant apareixen iniciatives alternatives i contraprogramacions que qüestionen les narratives oficials i utilitzen l'espai públic per expressar altres visions de la música, la cultura i la ciutat. El festival es converteix així en un camp de tensions simbòliques on es negocien identitats, valors i relacions de poder.

La conclusió principal és que els festivals culturals actuen com a agents de producció urbana. Contribueixen a crear relacions socials, generen nous imaginaris col·lectius, transformen temporalment els usos de l'espai públic i modifiquen la manera com els ciutadans perceben la seva ciutat. El seu valor no rau únicament en l'impacte econòmic o turístic, sinó en la seva capacitat per produir significats, reforçar vincles socials i participar en la construcció simbòlica de l'espai urbà.

L'article anticipa una qüestió que continua sent central en les polítiques culturals locals: fins a quin punt els

festivals són només programació cultural o bé infraestructures temporals de ciutat. La lectura de Morales i Pacheco suggereix que la pregunta rellevant no és només quants visitants atrauen o quin impacte econòmic generen, sinó quina ciutat contribueixen a construir, quins usos de l'espai públic promouen, quins vincles socials reforcen i quines narratives legitimen o deixen fora. (n. de l'e., 2026)

Referència

Morales Pérez, S., i Pacheco Bernal, C. (2018). Cuando la música cesa: el papel de los festivales culturales en la creación de espacio urbano. *Documents d'Anàlisi Geogràfica*, 64(2), 271-289. <https://doi.org/10.5565/rev/dag.427> [2]

Categories: Publicacions acadèmiques

Categories: Recursos i publicacions

Etiquetes: desenvolupament territorial

Etiquetes: participació cultural

Etiquetes: polítiques culturals

Etiquetes: recerca cultural

- [3]

URL d'origen: <https://interaccio.diba.cat/blogs/2018/festivals>

Enllaços:

[1] <https://interaccio.diba.cat/members/interaccio>

[2] <https://doi.org/10.5565/rev/dag.427>

[3] <https://interaccio.diba.cat/node/5540>